

Nr 426.

Av herrar **Bergh** och **Lundgren**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om förstörande av vissa postförsändelser.

Genom proposition nr 270 har Kungl. Maj:t framlagt förslag till lag om förstörande av vissa postförsändelser. Enligt denna lag skola postförsändelser, vilkas expediering inställts med stöd av lagen den 9 januari 1940 om vissa tvångsmedel vid krig eller krigsfara m. m. och som utan att hänföra sig till något av domstol eller annan myndighet avgjort mål eller ärende alltjämt befinner sig i myndighets vård, dock att Konungen må, därest så att särskild anledning synes påkallat, förordna om undantag från denna bestämmelse. Det föreslagna förstörandet av dessa handlingar grundar sig på ett förslag av den parlamentariska undersökningskommissionens angående flyktningärenden och säkerhetstjänst betänkande. Det material det här gäller utgöres dels av postförsändelser, vilkas expediering inställts, och av brevkopior, dels av kopior av stoppade fördröjda och ocensurerade telegram samt av telegram som eljest ansetts vara av intresse för säkerhetstjänsten, dels av rapporter över avlyssnade telefonsamtal, dels ock av kortregister hörande till detta material.

I fråga om postförsändelserna i original tala obestriddligen vissa skäl för att dessa skola förstöras, därest avsändaren eller mottagaren icke gör anspråk på dem. Gentemot detta har riksarkivet framhållit, att dessa försändelser hava stor betydelse för den framtida forskningen och med hänsyn härtill böra bibehållas. Såsom riksarkivet framhållit, är det ur detta material, som säkerhetstjänstens informationskommission hämtat sina upplysningar om den tyska och allierade propaganadan. Av kopior ur detsamma har informationskontoret sammanställt samlingar, belysande olika utländska propagandaaktioner och andra anmärkningsvärda företeelser. Dessa informationskontorets samlingar äro enligt riksarkivets uppfattning av stort värde och skulle, därest de bevarades, säkerligen bliva mycket värdefulla för framtidens forskare. Riksarkivet håller före att en senare tids forskning skulle känna sig berövad ett viktigt kontrollmedel om den ej hade möjlighet att taga del också av det ursprungliga primärmaterialet, den stora samlingen omhändertagna brev.

I detta sammanhang erinrar riksarkivet om att en mycket stor del av de omhändertagna inrikesbrev utgöres av militärbrev och att dessa brev kunna vara av stort värde, då det gäller att följa stämningar och opinionen

inom krigsmakten, och att det är sannolikt, att man just i dessa brev kunde finna ett värdefullt material för undersökningar av sociologisk och psykologisk natur.

Om dessa försändelser arkiveras, erfordras uppenbarligen sekretessbestämmelser, som skapa garantier för att materialet icke utlämnas till men för enskild person utan innehålles så länge detta påkallas av sådana skäl eller av hänsyn till rikets säkerhet eller internationella förhållanden. Tillräckliga sådana garantier torde vara givna i lagen den 28 maj 1937 om inskränkningar i rätten att utbekomma offentliga handlingar.

Vad angår det vid trafikmedelskontrollen insamlade, ursprungliga materialet föreslår statsrådet att även detta skall förstöras. Undantag göres dock för sådana handlingar, som tillhöra ett av domstol och administrativ myndighet avgjort ärende. Vidare ifrågasätter statsrådet, huruvida icke undantag böra göras i den historiska forskningens intresse, och förutsätter att arkivering av material, som har betydelse för den historiska forskningen, kommer till stånd. För att förstöra detta material erfordras icke någon särskild lagstiftning.

Vad slutligen angår det andrahandsmaterial, som finnes bevarat hos olika myndigheter i form av kopior, utdrag och sammanställningar av brev, telegram och rapporter om avlyssnade telefonsamtal, bör enligt propositionen även detta i princip förstöras. För förstörandet av detta material erfordras icke någon särskild lagstiftning, utan detta kan regleras genom föreskrifter i administrativ ordning.

Ifrågavarande lagstiftning erfordras alltså endast för förstörande av postförsändelser. Då förstörande av dessa försändelser med hänsyn till den historiska forskningens intresse icke bör komma till stånd, är någon särskild lagstiftning icke nödvändig. På grund härav få vi hemställa,

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om förstörande av vissa postförsändelser.

Stockholm den 8 juni 1948.

Ragn. Bergh.

P. G. Lundgren.